

Malsa ar pefuhstifhanu par pastia		
ar Peelikumu: par gabu	2 rbi.	35 sap.
bes Peelikuma: par gadu	1 "	60 "
ar Peelikumu: par $\frac{1}{2}$ gadu	1 "	25 "
bes Peelikuma: par $\frac{1}{2}$ gadu	- "	85 "

Malsa bes pefuhstifhanas Miga:		
ar Peelikumu: par gadu	1 rbi.	75 sap.
bes Peelikuma: par gabu	1 "	- "
ar Peelikumu: par $\frac{1}{2}$ gadu	- "	90 "
bes Peelikuma: par $\frac{1}{2}$ gadu	- "	55 "

Mahias Meefis.

81. gada-gahjums. — Mahfis Weefis isnahk weenreis pa nedelu

No. 6.

Sestdeen, 8. februarî.

1886.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un studinasmus nodot Riga, pee Petera basujas. Bes tam „Mahjas Weesi“ war wehl pastellet bes dauds peenemšhanas weetahm Peterburgas un Jelgavas Utri-Riga un Sārlandaugawā, wehl zitās pilfehtās, lā: Jeħħis: Grahvel un Peteron l. bodes; Walmeera: E. G. Trej l. bode; Walki: M. Rudolff un Paulin l. bodes; Muusenē: J. Alksne l. grahm.-bode; Limbaščas: D. Uhder l. bode; Jelgawā: H. Ulunat un Vesthorn l. grahm.-bodes; Bauska: J. Beckmann l. grahm.-bode; Kuldīga: Vesthorn l. grahm.-bode; Ventspili: M. Rieš l. grahm.-bode; Ļeepaja: Ustjin l. grahm.-bode; Tukumā: Baumann l. grahm.-bode; Talsos: H. Tow l. grahm.-bode un bibliotēla un Wolentschewski l. grahmatu-bode; Raudawā: Jaegermann l. weesnīja; Sabile: Ginter lga weesnīja. Kad wehl „Mahjas Weesi“ war apstellet pee farweem zeen, draudsies mahjisa jeem, slobotajeem un pagasta strikvereem, kurus mieli luboju, taħoas apstellet sejha laipni peenem.

Sazensības Baltijas semikopibā — ar
sewischku noluhku us dīkarschanu.

Jauualee un kreetnalee laukhaimnozibas darbariki un maschinas ir tee, pehz kureem semkopibas attih stibu schim brihscham wißkaidraki waram apluhlot. Noka-arklu un buzinu weetä, kas agrali no ratneekem un kalejeem pa muischahmtika pagatawoti, tagad eestahjuschees kreetni ifstrahdatas ween- un wairaklemeeschu, ween- un wairakjuhgu dselsu-konstrukzijas*). Tagad arkla pastrahdajuma - spehju wairs ne-apspreech pehz willdama firga-puhlineem, het pehz uszelamahs femeß-strihpas bubschanahm. Arschanas-ifmehgijnajumi pa Tehrpatas, Walmeeras apgabaleem un Rizas politechnikas ifmehginasthanas-stanzija, Petermuischä **), ifrahda leetajama arkla kreetnibus un us labdeemi pahrlabojumeem ir fabrikanteem warbuht wehl jadsenahs. — Arkli top tagad pagatawoti lehtali un derigaki — bes leekeem pefarumeem; top tagad us to lubkots, fa jaunee dselsu-arkli teek til stipri taisiti, zif wajadsigs peta barba, kas teem japastrahda; tee eewehrojemalee no teem tagad war tapt nostelleti pehz kafkas femeß-fahrtas wajadsibas; tee tagad eet weenmehrige, darbä newar til weegli no willdameem firgeem tapt isgrofisti; top tagad par to gahdats, fa arslu soles ta teek eerihkotas, fa apalschseme wairs netop pahral faspeesta kopä, neds ari tai nelihdsenumi jeb bedres dariti; top par to gahdats, fa preelfsch finamahs femeß un barba aprehkimatam arklam ari peenahziqais firga-

"Sibmejotees us ween- un waiallemechou un ween- un waiallembju arleem professor Dr. A. Wüst lgs (Hallé) ratsia par arbildi. Vertram lgam (Riga): "Tapebz la pee weenjuhgu arleem - diwjuhcejeem preti - tilai pus willschanas spehls top isfetats, tad eri wagas-fak-hrigrejums war tilai pus til leels tapt ißwest, un perpaturot postahorochu atnesibu no wagas-platuma us wagassblumtu, war weenjuhdsi tilai pee feglas arschanas tapt leetats. Sad wehl to ewehro, la ar weenjuhdsi par deenu tilai pus til daubj semet war opstahdat, la ar diwjuhdsi, un talchou tilai weens pais jilvels pee arlaa madishanas wajostas, tad ißred, la arschana arweenjuhdsi niaahl dabant, nelä ar diwjuhdsi. Weenjuhdsi ewehlejams tilai it masabim faimnezzibom, surabun naro eespedjans diwifugus aijisubgt. Preesch dilarshanas leelalas faimnezzibas ir diwun waiallembju, preesch dilarshanas turpeditim diw- un waiallemechou arlii terig, tapebz la ar teem war pat deenu - pet mas febrinerm - daudt vorstahdat."

<sup>**) Keisarissle Wisspohterige un fainmeesiga sozietete (Gebetelba) nupat us hawas sapulzē, tai 15. janvari sch. g., it no-zeeti pahe lo pohtspredceute, lä wišlabaki Petermujschā (pee Olajas), sem semlopibas profsora Dr. W. von Knieriem sga wadischanas, dižiņi vareti cerībīt freetnu Baltijas semlopibas-stolu. Schis ne-
vomis prektambs pee freetnalsahs jaensības Baltijas semlopibā un
jaisti jamebiežais līdz tag dižiņi neemēsības.</sup>

Dumviqa propaganda.

(States Mr. S. Pelegum.)

Us tahdu pat sodu noteesati apalschminetee 11
apfuhdsetee, kureem peerahdits: semneekem Ka-
simiram Es maschewfli m (26 gadus wezam),
ka zitu peerunajis; par naudu nogalinat strahd-
neku Siremski; maspilsonim Teofilam Blicham
(43 gadus wezam), ka Franzj Hellischeri eewihlis
atstaā weetā, kur to ari nonahweja Petrusinskiis;
muischneekam Adamam Serofschewfli m (22
gadus wezam), Skeschiptschinska slepkawahm no-
denis „zentralkomitejas“ spreediumu par wina
nahwi, peedalijees pee sagatawojumeem, eelaustees
Warschawas teesupalatas prokurora kambari, un
bijis klahrt pee sprahgstoschu weelu schaā noluahlā
isdarita mehginajuma; maspilfoneem: Hilarijam
Gostkewitscham (23 gadus wezam), Adamam
Slowikam (27 gadus wezam) un semneekam

Joſejam k̄m ezi k̄am (34 gadus wezam), ka pē-
dalijuschees pee Skrſchipſchinska ſlepławibas fogata-
woſchanas un noſeegumia pehdū iſnihzinaschanas,
pee kam k̄mezilis ari pēedahwajees, nonahwet
amata wihrus; maſpilſonim Iwanam Hellſche-
ram (23 gadus wezam) un ſemneekam Lewam
Degurſkim (54 gadus wezam), ka, wadidami
propagandu Egerschas pilſehtā, tur iſrihkojuſchi
ſaeimu, kur nospreets nonahwet pirmā brahli —
Franzi Hellscheri; maſpilſonim Adolſam Hor-
miņskim (40 gadus wezam), ka ſabeedribas
ložekleem iſmalsajis algas un ſlepławahm goda
algas, kopā ar ziteem peekritis weenbalfigam
ſpreedumam, nonahwet iſſlaufſchinataja ſchandar-
meriię.

spehls peelihdsfinajahs; tagadejee arkti ir ta e grosfiti, ka wagas top malâ (fahmus) stahwus taisni un apalchâ swara-taifni gludi nogreestat jeb nozeltas un newis, ta falot, noruschinatas ka beidsot wagas top peenahzigi lofness-wihsi uszeltas. — Rud. Sack'a universal tehraudo arkti, preelsch d'starshanas, atrod ta Widsem kâ Kursemê, aisweenu wairak zeenitajus. Stalbe muischâ (pee Straupes) ir schee arkti jo leelisf usnemfchanu atraduschi un kreetnus panahkumu fasneeguschi. — Tschetrleemeschu arkti, Wez-Sah ismehginati un par labeem atrafti, top ihpasch Kursemê schim brihscham stipri pirkli. — Daschâ weetâs jaw sahl kartupetu isrolamos arktus pirk. — Pa daschahm weetahm pee mums us laukeen eegahdatas platfehjmaschinas tagad darbojahs fehjeja rokas weetâ un aistaupa zaur weenmehrige isdarischamu un kreetnalu fehllas nolitschan wairak neka zeturto daku no tahs, kas agrai pawisam neberigi semâ tapa eemesta. — Labib tagad top malu malahni kulta ar gehpeka-kulmaschinhahm un pa dauds weetahm strahda ar ar twail-kulmaschinhahm; maschinu paleenetaji do eespehju pat masakturigeem semkopjeem labibu ar twail-kulmaschinhahm aplult. — Ari lauku apkopfchana — mehfsoschanas finâ, pee mums Baltij tagad sahl wairak pazeltees; flunstigi mehfsli ihpaschi superfossati, kaulu-milti un kainits, taga pee mums atrod aisweenu leelaku zeenischamu un usnemfchanu. Vai gan daschi rakfti pret superfossatu pa latwisseem laikraksteem parahdijuschees tad tomehr tee sche ne-eespehji nelo zitu, ta t'ween pamubinat us scho mehfsli kahrtigaku, leederigaku isleetofschamu. Kad weens pret otru i runajahs, tad leeta skaidrojahs. — Ahrsemê tagad top daschadi ismehginajumi no mahziteen semkopjeem usnemti, zaure ko grib isdabut, l'stallmehfslus waretu winu peenahziggâs spehla ihpaschibâs pareisi usglabat, pat winu slahpell faturu pa-augstnat; grib us to leetat kafiju un superfossata-gipfi. — Tad wehl sche peeminam kâ schim brihscham pa ahrsemehm top weetu weetahm — un laikam ari sche Petermuischâ, po Olajas, jauni flunstigi mehfsli, ta nosaultee Do maekprezipitati, ismehginati, kurdz no fabrikanteen top usdota fossorassahbe jo leelakâ mehrâ; bari ari dselsaines datas sche jaunee mehfsli satutahdâ mehrâ ka minu fossorassahbe pee druszi

lawam Gladischam (23 gadus wezam), ka
peedalidamees pee spreeduma par mineto amat
wihru nonahweschau, apsolijees taifni nemt da
libu pee schahm slepławibahm, un bij klaht augsch
mineta Seroschewfsa dsihwokli, kur ismehginaj
sprahgstoschas weelas; maspilsonim Stanislawan
Bašanowskim (22 gadus wezam), ka, ispi
didams „zentralkomitejas“ usdewumu, propagan
das dehf braukajis pee strahdneekeem daschás pil
sehtas un peedalijees pee sapulzes, kur nospreed
nonahwet Siremfki un Hellscheri.

Bes tam apsuhbsetee maspilsonis Felitss Kon.
(21 gadu wežs), ka bijis „zentralkomitejas“ agentis
un slepeneras drukatawas „burtulizejs,“ un semneeks
Stanislawis Bugaiflis (22 gadus wežs), ka
us Tomaszewskia peerumu usbrukdamis strahdneek
Siremska dſihwibai, to eewainojis ar dunji —
noteefati us wiſu kahrtas teefibu faudeschau un
katorgas darbeem: pirmojs us 10 gadeem un 8

mehnescheem, un pehdejais us 8 gadeem.
Pehdigi podpurutschikeem Andrejam Igel-
stromam (24 gadus wezam) Sacharijam So-
koloffskim (25 gadus wezam) peerahdiis, ka, la-
gan stahweja aktiwâ kara deenaftâ, zaar Luri,
Bardowfki, Kunigki u. z. neween dabuja dumpi-
gus rakstus preelsch lafischanas, bet par to weh
malfaja preelsch slepenas fabeedribas naudas
lihdselku wairochanas un dascheem dumpigeem
daritajeem palihdseja flehptees. Teesa Igelstromu
un Sololoffki noteefaja us wiſu fahrtas teesibas
saudefchanu un nosuhfchanu us poseleniju Sibi-
rijas attahlaikas weetâs.

Apakschâ mineteem teesas sobs schahdâ finâ
paveeglinats, la saude wifas kahrtas teesibas un-
nosuhtami us katorgas barbeem; Tomaschewskis

ilgakas stahweschanas, eet atkal atpalat, t. i. t.
nekuhstoscha. Muhsu Baltijas semkopju preesk
tagad ir R. Bertram lgs wispirms ussahzis pre
peerahdijumus west pret scho jauno mehfsli weh
tibu, atbalstidamees us to faralstischano, ko win
schini leetā wedis ar Darmstades semkopibas
mehginaschanas-stanzijas preeskchneetu, profesor
Dr. P. Wagner lgu. Bertram lga un pretnee
rakstii atrodahs nodrukati „Balt. Wochenschrift“
Nr. 36, 40, 41, 44 un tā tahtak. Stabdini
scheem mehfleem lafitajus eewed it dīslā skunstig
mehfli fastahwes-datu un winu wehrtibas fin
schana.

Tad wehl ar noluuhku us dīslarschanu pee mun
jaunakā laikā pamanitas daschas kreetnas faze
fibas gan wahredds, gan darbds. Ka dīslala a
schana ir derigaka, to jaw deesgan gaischi redsa
tahdās fainmeezibās, kur dīskultura jaw kah
laizinu eewesta. Dīskultura fneeds augeem wa
ral eespehjas pret negaifeem turetees; tē se
pastahw fausds laikds ilgaki mitra un war p
stingraka flapjuma wairak uhdeni laist zauri;
top jaunas semes augschup uszeltas, kuru meh
lodamahs fastahwes-datas zaur gaisa peetiksch
derigi raiyahs valam. Bet preeskch dīslarschan
ari ja-ismekle apalschseme; jo tihra fmilts,
ari zeets mahls semes-wirskahrtai war slahde
Dīslarschanai janoteek wi slabali preeskch seema
lai jauna seme wehl zaur gaisu un saltumu dat
peenahzigi ifstrahdatees. Ihypaschi smaga se
ir dīslarschana eewehlejama. Bet mehfleem
naw janahk pawisam-wagā apalschā, teem jana
wairak widū. Ja pawasara preeskch semes a
strahdaschanas schai jehlai semei wehl war meh
lus peedot klah, tad tas ir wehl labaki. — S
ir wehl eewehrojama kahda faralstischanahs p
dīslarschanu starp Bangputis lgu no Weetalwa
un R. Bertram lgu no Rīgas „Balši“ Nr. 3
un 44 no 1885. g. Bangputis lgs raksta st.
tā: „Semkopiba, isinemot daschus retus fainme
kus, wehl atrodahs pee mums semā stahwok
Bahrlabotu rihku mas, dīslarschana ne-eewehrot
jo daschi bihstahs, ka ta semi famaitajot. — De
deht jaluhko wiadā wihsē semkopibu pagelt
angstaku stahwokli, lai eenehmumi segtu isdewi
mus; rihki japahrlabo, skunstigi mehfli jalee
un dīsli ja-av.“ — Bet nu „Balši“ 42. num
n. a. Tāhnumneeka kas kā redsams ir sell'arā

us 15 gadeem; Rechnewskis un Seroschewskis — us 14 gadeem; Poplawskis, Plosskis, Dilemiba, Hellschers un Gostkewitschs — us 13 gadeem; Forminskis un Kmezikis — us 12 gadeem; Slowika, Deguriskis un Gladischs — us 10 gadeem; Kons us 8 gadeem un Bugaiskis — us 6 gadeem un 8 mehnnescheem. Notees tam Pozanowskim katorgas darbi pahrwehrsaiffuhtischanā us posekeniju attahlaikas Sibirija weetās, un noteesatee Sokolskis un Igelstroma pehz wisu teesibū saudeschanas, nosuhtami u dsihwi Sibirijā pa 1. gradam.

Keisara Majestete Wisschehligi pawehleja: ka
pitanam Nikolajam Luri un semneekam Josefan
Schmausam — dahwinat dsjihwibui un, ar kahr
tas teesibui faudejumu, winus nosuhtit us 20 ga
deam nee faktoreas derbaem.

Nice Octave Schubadribe add on schini

Pagahjuschais gads wispahrigi heedribahm bijis loti nelabs. Ta fauktee flittee laiki atnesufschij wisur naudas truhkumu, las peespeesch peelakas taupibas. Mo tam tad ari masinajahs heedribas eenahlumi. Ta par peem. notezejuschagaadâ heedru skaits bijis masaks neka fena. 1884. gadâ bij 1031 heedrs, bet pagahjuschâ gadâ til 921. Ta pat ari ziti heedribas eenahlumi (no weefibas wakareem, isbraukschanahm u. t. t.) newareja buht til leeli ka agrat. Un tomehrwisa schi eenahlumi masinachanahs nekahdâ sinâwairs newar sajault heedribas budschetu. Arwiseem masajeem eenahlumeem heedriba noteze-

draugs, pretojahs Bangputis kga augischejam
preekschlikumam jeb padomam par dsitarschanu.
Weetalweeschi lai nepahrsteidsfotees dsitarschanu.
Schi arschana gan esot ari wideji augligā semē
isdarama, bet ari schē tilai tad, kad esot eespeh-
jams, apalschejas semes ne-augligās weelas zaur
mehfslofchanu padarit auglibai derigas. — Us to
K. Bertram kgs atbild „Balsi“ 44. num. v. g.
tā: Ar noluuhlu us muhsu tagadejo intensiwo sem-
kopibu mums jadob Bangputis kgam taisniba, kas
dsitarschanu eeweble. Nahdahs, la Tahkumneeb
kgs pavifam nepasihst ne dsitkulturu, neds ari
muhsu dabisko semi, kad winsch tanī atrod „ne-
augligas weelas“, kas zaur „mehfslofchanu“ esot
padarams augligas! Kas ta gan ir par tahdu
kihmiju? Bet tuwosimees muhsu dsitarschanai.
Lihdschinigā sell' arschana ir muhsu semkopibā
weena no leelakahm wainahm. Muhsu semkop-
jeem us to wehl daudskahrt truhkst: eeskata, pee-
teekoscha darba-spehla, kreetnu arku un peenah-
ziga daudsuma derigu mehfsu. Bet ahrsemju
eewehrojamo semkopju wahrdi preeksch dsitarscha-
nas wisur zitur tapuschi jaw par darbds pahr-
wehrtijuscheem fakameem wahrdeem, proti: „Kas
fawa tihruma dsitumu pawairo, dara labali, ne-
kā kas winu klajumu paleelind.“ — „jo dsitaks
arums, jo broschaka un bagatigaka plauja“ u. z.
Pirmais dsitarschanas labums ir tas, la augu
falknes zaur to semē wairak dabu isplatitees; zaur
to otrlahrt falknes leelaka mehrā eespehj usnemt
peenahzigās baribas weelas. Treschlahrtigais la-
bums zaur dsitarschann ir tas, la uhdens ahtrakti
un ar masak kawelkeem dabu isdalitees us leelaku
ruhmi, tā la zaur to semes wirskahrtas noglo-
toschana un augu nogrimschana masak bihstama.
Bet eekam dsitarschanu usfahl, us mitras semes
wajag notilt kreetnai uhdene nolaischanai. Jo
eewehrojamaku labumu zaur dsitarschanu panahl,
kad wirs- un apalschseme ir tik sawadigas, la
tahs zaur fajauskhanu top auglibai wehl jo de-
rigakas, kā par peem. Smiltis un mahls, purwa-
seme un smiltis. Pee dsitarschanas ir ari ja-
lubko us peenahziga mehfsu daudsuma pawairo-
schana, jo mehfsli ir dsitkulturas dwehsele. Zik
dsiti ihsti ja-ax, us to ja-eewehro apstrahdajama
seme. To plazhaki isskaidrot nahkahs ihpascham
plazhakam raksteenam. Dsitarschana tik ween
tad nam ihsti deriga kad anafsch meegali zaur.

juscha gabā tomehr netik segufe sawas isboschanas,
bet wehl veldejufé sawus paradus pa 344 vbl.
94. Son

Par heedribas mantas tagadejo stahwolli gada
rehkini vgsneefs schabdu

Bilanzes reßlinu:

Beedribas paradi:	Rbi.	R.
Peer Kronvalda Uta familijas kapitala rehb.	2573	26
" Aleksandra skolas lases	6800	25
" truhlumu zeeteju lases	507	14
" krabščanas laħdes rehkina	255	60
" P. Gribfle	31	12
" Joh. Rohse	65	10
" A. L. Rehsche	118	—
" lugoschans lases	67	67
" Siendera peeminas sħumes rehkina	82	95
" palihdsibas kapitala rehkina kara ċewai-		
noteem sareiweem	4156	02
" studentu stipendju rehkina	651	46
" namneelu kreditbeedribas rehkina	33098	96
" ahrakħrtigu ixfihlojmu rehkina	50	—
" Reina Stoka mantaś rehkina	10948	49
" Petera Remers'a mantaś rehkina	24280	26
" Bimses palihdsibas rehkina	540	—
" finibu kommissjelas rehkina	328	—

Baeodrius bacchus mantibz 84554 28
21442 89

Acacia mearnsii . . .

Beedribas mantiba:	
Baur wehrtspapiru rehlinu	20300 —
" mifschanas lahdes rehlinu	7 10
" rentes rehlinu	896 08
" inwentara rehlinu	4994 03
" teatra kommisjäs rehlinu	130 —
" teatra inwentara rehlinu	728 81
" daschadu paradneelu rehlinu	195 75
" gahses rehlinu	88 29
" tafes rehlinu	843 21

laidigas semes wirtschaftas un pahr loti zaur-
laidigu apalschsemi atrodahs zeetaka, masak zaur-
laidiga fahrtas; tapat us smilfchu semes — newis
pawifam ne, ta Dahlumneek lgs raksta — bet
tikai te ne pahri pahr apsinamo mehru; te jabuht
jo usmanigam tik tad, tad zaur stattmehfslu, flun-
stigo peedewas mehfsu, zitu uhdens ussuhlofchu
un uhdens atturofchu weelu peewefchanu masak
ir eespehjams pawairof semes humus-bagatibu
un faistibu. Un ja mehs beidsot eewehtojamam
djskulturas labumu un apluhkojam fawas semes-
fahrtas, tad gan isdabusim, ta neween pa Wee-
talwu, bet ari pa dauds, dauds zitahm Baltijas
malinahm dauds broschaki un leelakā mehrā wa-
rehs art djsili, nela Dahlumneek lgs to wehle.”
— Beidsot ir loti eewehtojams Bangputis lga
peemetinajums pee augfchejas farakstischanahs par
dsikarschanu „Balsi” Nr. 2 sch. g. Winsch raksta
no Weetalwas-Ödseenas ta: „Kad Dahlumneek
un Bertram lgi par dsikarschanu rafstijuschi, tad
ari es peewedifchu semkopjeem par eewehtoschanu
lahdu dsikarschanas praktisku ismehginajumu.

Kahds gruntneeks bij isnomajis sawu semi us wairak gadeem; rentneeks, pa dala'i masa spehla un weeglaka darba un pa dala'i semkopibas ne-praschanas deht, semi ara zil felli ween domajams, pat 2—3 zollu dili, un zaur to pehdejds rentes gadds bij japeeteek ar tukschu maku un apzirkneem. Kad rentneeks wairs lahga newareja zauri tilt, tadeht ka semi bij gluschi noleesis, tad winsch astahjahs. Nu gruntneeks nehma semi sawâ lopfchanâ. Papuwi ar peeteeloscheem staff-mehfleem nolizis, ar diwjuhgu arklu semi apgahsa 12—14 zollu dili. Seme bij foti neweenada, gan mahlaina, smilfchaina un grantaina, ta ka aparto lauku ussklatot wezee semkopji teiza: „Das nu ir pagalam ispostits!“ Semi maihot, to atkal til dili ara, ka apakfchejee mehfli tapa zaur zaurim fajaukli. Otrâ gadâ plahwa tai semê nereditus rudsus: diwi, trihs reises wairak auglu, nelâ pee agrakas sellarschanas metodes. No tam waram noprast, ka semi, isnemot gluschi smilstaju, wijsai der difikli art, ne us reisi par dands dili, het ar katru gadu, pehz mehfli wairuma ari difikli pawairojot; jo difikli manta leelsu leelâ mehrâ apfleypa, bes kuras muhsu tehwi gluschi meerigi wareja istikt, het behrneem ir leelaki apzirkni, difikli maki wajadfigi. Lai schos nepeezeschami waretu peepildit, tad jazel apfleypa manta is semes-mahtes tumfchâ klehpja — het vrachtaai.“

Tik daudj ſchoreif wiſpahrigi un ſewiſchki par
dſilarſchanu muhſu ſemkopibas-lauſā; nahkoſchā
reife likſim daſchus padomus preeſch ſemkopibas
raſchojumu zenu pazelſchanas preeſchā.

Politikas pahrſkats.

Pruhsijas jaunee basnizas likumi, kuen deht
iszezhlahs ta nosauktais kulturas larsch starp lai-
zigo waldibu un starp latolu basnizas waldbiu
Romā, tagad no jauna fastahditi un preelsch-
likums par teem eesneegts Pruhšchu landtagam.
Daschas ahrsemes awises jaw pasneeds finas par
Icho nupat mineto preelschlikumu. Wisam preelsch-
likumam esot pawifam 14 paragrafu jeb artikulu.
Wisus artikulus sche jo vlastchi nepahrurunasim,
tilai pirmo peeminefim. Bebz schi paragrafa teek
nosazits, ka teem latolu garidsneekeem, kas Pruh-
šja qrib eestahtees sahda basnizas jeb garidsnee-

zibas weetā, wairs nebuhschot janoleek efsamens
par sawahm mahzibahm pē laizigas waldbas,
lai waretu tahdu basnizas weetu usneit. Schis
nofazijums nobeigs fibwo zihinu, ar tahdu lihds
schim latolu basnizas partijs Wahzijā faroja pret
garidsneeku efsamena nolikschani, kas tila pageh-
reta no laizigas waldbas puſes.

Tahkak no Wahzijas runajot japeemin kahda nodoschanas prahwa pret bijuscho Dahnu lapteinu Sarauwu, proti Sarauws laidis Frantschu ministerijai finas par Wahzeeschu zeetolschneem un zitahm kara leetu eetaisheh, kas teek turetas apflehtas. Schis nodoschanas darbs, ka pats par fewi protams, pret nodeweju Sarauwu fazehlis leelu ihgnumu un wisas Wahzijas awises ir pilnas gareem rafsteem par scho negehligo nedewibu. Kad sods tila spreests par Sarauwu, tad teefas preekschneeks norahdija us to, ka leelako tehwijas nodoschanu newarot pastrahdat, kahdu Sarauws nodarijis. Starp zitahm leetahm teefas preekschneeks ari fazija schahbus wahrdus:

„Ko Wahzi armija, ilgus gadus ruhpigi un
tschallli strahdadama, panahkuſe, ilgu gadu darbu
augli ir pa dalaſ padariti par schaubigeem, pa-
saudejuſchi no ſawas wehribas.“ Scheem wahr-
deem wajadſeja wiſur fazelt leelu wehribu. Tah-
laſ if teefas preelschneela ſinahm wareja nolemt,
zik leela ſlahde notiluſe Wahzijas armijai un
zeetolschneem, kab winu noslehpitas eetaiſes un
eegroſijumi iikuschi dariti ſinami ſweschai mini-
ſterijai, lura ſchihſ ſinas war derigi ifleetat, kab
Franzijai nahktos karot ar Wahziju. Pee ſchihſ
paſchas reiſas ari wehl jaapeſprauſch ſchabda ſina.
Wahzi ſew ifgudrojuſchi jaunu flintu, kaſ ſoti
deriga ſchauſchanai un ko noſauz par repetir-flintu.
Wahzeeschi ſcho flintas ifgudrojumu tura ſoti ap-
ſlehpitu, lai zitas walſlis nedabutu ſaweeem kara
pulkeem tahdas flintas eegahdatees. Te nu
28. janwarī ſchinī gadā weena no tahdahm flin-
tahm noſagta un aiffuhtita Franzijas ministerijai.
8 deenās wehlal atnahza ſina no Franzijas, ka
tur noſuhtita flinta, kur ſtempele wirſū no ſinama
pulka.

Belgijā tagad ultramontaneem, sihmejotees us skolas pahrwaldischamu, arweenu fliftaki fahk weiktees, kamehr mahzibas leetu ministerija stahw brihwprabtiga wihra roša.

Par Balkanu püssam riinajor, jaanav, ja ne-
kahda eewehrojama pahrgrosiba tureenäas politikas
stahwolki naw notikuje, tikai islihgenschana starp
Turziju un Bulgariju negribot ihsti weiktees.

Gefüschfomes fmas.

Rigas un Terbatas magistratu (rahtu) suhdsibas par Widsemes gubernas waldi deht kreewu was-
lvdas eweschanas Rigas un Terbatas polizijas waldes, sā Rischft. Westn." sino, atraiditas no
senata 1. departamenta.

No Odjēs esarmalas. Ns seemas svehtkeem schejeenes Kurmani mahjas apzeemoja nedoma-jama weeschina, kura til pawafardōs mehdj eera-stees. Gar minetahm mahjahm is awoteem no kalneem mosa upite eetek esarā. Dē 24. dezembri mahju laudis par leelu brihnumu, zeetā seemas laikā, eerauga starku; 26. dezembri atkal turpat starks teek redsets. Neprotams, kā winsch te ee-maldiijees un kā aufsto seemas gaisu spēhj isturet. Vehz tam winsch wairs naw manits. (B.)

No Saikaweescheem. Loti nelaimigs gadijums no schejeenes jafino, tas behruu aufsetajeem un glabatajeem zeeschi eewehrojams. Schejeenes Kamatausku mahju saimneeks, saimneeze un ziti pee-auguschee zilweki pagahjuschâ rudenî bij isgahjuchi pee lauku darbeem un masus behrnis, 5 un 6 gadus wezus, atstahjuschi mahjâ. Masee par tuwu bij peegahjuschi pee uguns kura, ta la weenam aisddegahs brehbes. Keamehr us brehkschanu mahte no lauka peestedsahs, masais jaw breesmigi bij apdedsis; wehders ta bij fadedsis, ta otrâ deenâ wifas eekschas isgahsahs un masinais gruhtâs mokâs islaida sawu dsihwibinu. Wezaku waimanas gan latram buhs saprotamas. (B.)

No Opelalna draudses. Laikrakstos beeschti ween
dsird sinojot par sirgu sahdsibahm, klehtu usslau-

Manaseina aktuars, esot issuhtits paslepen lo
ispehitiit. Daschi ari atgadijuschees, tas pilnigi
tam tizejuschi. Aktuars apsolijees daschas proze-
ses zauri west, un ka ari semi dabufschot, ja til
—. Ta few kahdus rubulns eelrahjis, tas
kahdu deenu prasa, waj newarot scho aifwest lihdi
Zehkabstatei. S. mahju rentneeks aifbod tam
labu kashoku (jo bij plahni gebrbees) un dob
kalpu ar sirgu, lai nowed us mineto pilsehtu.
Mobrauzis lihds R. krogam, aktuars leek veeturet
un faka, lai brauzot pilsehtā tai un tai restora-
zija; schis pats buhschot kahjahn tur nonahki,
jo esot S. pagasta namā wehl barishanas. Bet
ka rahdahs, aktuars naw wis us S. pagasta namu,
bet lapās aisslaidees. Restorazija kutschers gaida,
gaida aktuari, bet nesagaida ne ta nedfs kashoka.
Sī Stawropoles diwisijs mahzitajs C. Treu-
fels lgs raksta, ka Seemet-Kaukasijs trakojot leels
bads; Stawropoles gubernā un Kubanas eezirkni
(ar Jekaterinodari) gandrihs ne sehlla ne esot
usauguse. Landis no bada nahwes wairidamees
pahrdodot jaw sawas gultas drehbes un zitas
nepeezeeschami wajadfigas leetas. Bet kas lai
tahs pehrt? — wiseem ta pate note. Skuptshi
un anglotajsi malka knapi zeturto daku no wehr-
uibas. Tehwi, newaredami familijas gruhto zib-
nischanos un ruhtias bada mokas usluhlot, beh-
got ahra; zits us zela pakrihtot un isslaishot
dschimbiu.

No Dobeles apgabala. Muhsu semkopji schau-
bahs, waj der nemt fehklai neschahwetus maschinā
kultus rudsus waj ne. Zits eeteiz, zits fmohde
neschahwetu fehklu. Reis ari schis jautajums
tapa aiskustinats un pahrspreets kahdā semkopju
sapulzē, kur leelsakā data semkopju un ismehgina-
jumeem stutedamees peerahdija, kā war gan ne-
schahwetu fehklu seht, ihpaschi wehl tad, ja ruds
jasebj fausā semē, jo mihksti graudi tad labali
usdihgītot ne kā schahweti (rijā kalteti.) Ari esmu
dsīdejis no doscheem muhsu praktikeem, kas jaw
labus gadus kūl fawus rudsus ar twaika kūlomo
maschinu, un tadeht, ari sebj neschahwetus rudsus,
kā sehja wineem labi isdotees. Ari „Balsā“
esmu agrak lasījis, kā ari Widsemē sehjot neschah-
wetu rudsu fehklu, ar labeem panahkumeem. Ta-
deht now ko schaubitees neschahwetas rudsu feh-
klas sīnā; drihsak no rijā schahwetas fehklas, ja
ta neteek peenahzigi istihrita un issorteta, eeguh-
stam wahjalu sehju, neka no twaika maschinā
kultas, neschahwetas fehklas. (T.)

No Lihw-Behrses puses. „Slīkti laiki, grūhts
gads!” dīrīdam pa wišahm puſehm ūhdsamees.
Ja, kā tad lai nesuhdsahs, jo labibū, uſ kuru
emkopis leelako žeribū leek, leetaina rūdera dehi,
newareja laikā ūwahkt, tā ka dascham ūmīne-
kam ta wehl tagad apfniguse uſ lauka gut. Ari
ūwahktā labiba zaur leetu gluschi ūdīhguſ, tā
la bija japahezdod par ūmeela naudu. Kuri gan
nu nemt naudu, ar ko renti ūamalsat? Žarei
vee bagata ūaimina aīsnemtees. Tā dara daudzi,
lai nebuhu ūilfehtas zitu rokās jaſriht, no ūureen
daſchi tikai no ūemneku iſſuhkschanas dīhwi.
Bet ari ſcho ūaiminu ūarpā atrodahs tahdi, kā
ūilfehtas auglotaſejem nebuhu ūepaleek pakal, nem-
oami 40—50 prozentus. Truhzigi ir ūeſpeſti
nuudu aīsnemtees, ja tehwa mahjas newehlohs
atſtaht, pat, kad ari buhlu minetas prozentus ū-
malka. Drihsā laikā maſais ūisseenejuſ ūang
par prahwu ūumu, kuru nu ūeetīdigais auglotaſ
ar meerigu ūeji ūeek zaur pagasta ūeſu ūeedſiht.

Baur Rigaš L. Amatn. palihdsibas beedr.	Rbt. R.
frahschanas un aifoschanas laſi	3526 38
" Peter-Elisabetes patverſmes rehlinu	14616 45
" Peter-Elisabetes komiſijas laſi.	290 51
" beedribas nama un grunts rehlinu.	68825 38
" bibliotekas rehlinu	353 31
" Beetalswas Latw. labd. beedr. reh.	202 67

Algæ meeqæ.

Kopā 115997 97

No beedribas darifchanahm notezejusdā gadā peeminam jaunu kahrtibas ruktu ifstrahda-
chanu preeksch wiſahm beedribas eestlahdehm. Ar
to nu kahrtibas russu jautajums reis eeraugams
par galigi ifschirktu.

Preefesch studentu stipendija h m beedribas finibū kommisjia pagabjušchā gadā sawahluse un isdalijuse 825 rubku.

Jautajumu isskaidrofchanas walari toti
weiluschees. Baurmehrâ latrs no 24 wakareem
bijis apmellets no 280 klauftajeem. Isskaidrots
lihds 300 jautajumu.

Teatra fkaibrais eenahkums beeđribai par labu bij 465 rbt. 23 kap. Tas fotij eewehrojams, kad atgahdinajamees, ta otrâ gada puſe teatra leeta ſtipri tila laweta zaur agrakâ direktora Al-lunana funga atkahpschanos. (Teatra leetas droſcha nobibinaschana sem jaunâ direktora Rhode-Ebeling funga notika tilk pehž pagahjusčâ beeđribas gada uotareſchanos.)

Wispahrigi jaatihst, ka beedriba notezejuscha
gadā felsmigi strahdajuſe ſawu darbu, un ka wi-
nas wadoni iſpelniujſchees beedribas pateizibu.

meesas jaw bijuschas aufstaas, ka daschdeen pee mirona. Te dakteram eekritis prahtâ, isdarit sawu ismehginajumu: winsch mahksligi sahziis eepuhst gaiju un — pebz 5 minutehm pamanijis, ka behrna fruktinas pamaftinam sahlt zilatees. Dakter s̄es miteschanahs turpinajis mahksligo elposchanu, panahkdam s̄to, ka slimneelu warejis fahrtigi ahrstet; pebz 2 nedelahm behrns pa wifam iswefelojees. — Otris gadijums schis: kahda jauna meita bijuse slimia ar tisu. Pebz iswefeloschanahs wina atkal krituse tai paschâ slimibâ. Kad dakter s̄erafilnikows, kas slimneizi ahrstejis, gribejis winu redset, tad mahjas kaudis teikuschi, ka wina jaw nomiruse. Bateesi, elposchanas un firbspuksteschanas wairs nebijiis, tikai us muguras dakter s̄es pamanijis druzzin filtuma. Winsch atkal ismehginajis mahksligo gaija ee-elposchanu un — pebz 10 minutehm mirons atdshwinajees. — „Ja tas atgaditos us semehm,” ta awise „Mowostli” pefishme, „tad dakteri turetu par burwi, bet zik dauds zilweku glahbtu, ja dakteri ismehginatu pehdigo lihdselli, t. i. mahksligu elposchanu.” (Rota.)

Fruits.

Krusts ir kristigu zīseliņu wišswehtaka goda
sīhme. Krusts spīhd uſ kriſliitu lauſchu Deewa-
nama torna galeem, krusts gresno baſnīgu alta-
rus, krusts puſčko daſcha zīhnītaja krūhtis, ar
krusta sīhmi mehs efam swehtā kristibā apſehtge-
leti uſ peereſ un uſ krūhtim, krusta ſpehķa mehs
ſtaigajam ſcho lejas zetu, un beidsot, krusts lee-
zina, lo wirſi ſprausch, ſche uſwaretajs ſalbi

nausch. Bet tomehr daschä weetä schi svehtä
wihme teek aplam bruhketa, to pagahjuſchu wasaru
jekodams dabuju redset. Jo B. muischach robe-
chäas eerandsiju nozirstus un aiffargatus krama-
nescha gabalus ar krusteem nosprauditus, par
to loti brihnijos, jo sawā dsimtenē to nebiju re-
sejisis. Tadehf tablaku braukdams, liku us jcho
redsejumu wehribu. A. muischach robeschäas bij
eraugami tahdi paschi preelsch mescha audsefchanas
antlahti semes gabali, jeb labaki fazits ar meichu
upfehti, bet us scheem gabaleem stahweja pee
neeta pefists galbinsch ar usralstu: "Sche teef
isleegts lopus ganit un sche ix zeeschi aiffleegts
pahri braukt." u. t. pr. Un wehl tablaku brauk-
dams, redseju us tahdeem aiffargateem gabaleem
aleektas behrsu meijas, kuras it ka draudetu:
ar mums tils fodits tahds pahrgalwineels, ka
cheit usdroschinasees wifsu nahkt." Bet ko w
wihme tahdas weetas krusti, waj ta naw krusti
pulgofchana? waj winisch tur stahwedams neles
ina: "schahdi pulgots, es reif stahschos farom
ungam preelschä!" Turpat gadijahs man jan-
at fahdu wezu wihru, ko nosihme tee krusti
o jauno mescha gabalu? Wezais jokodams
utbildeja: "tur jaw muhsu meschafargs grü
ara-laila kapfehtu eerihlot." Da tad paliku ne-
ina, Saka gan, ka Schihds un welns no krusti
vehgot, bet domaju, ka scho deht tatschu nebub
heetoti un sprausti, jo preelsch scheem tanī weeti
ahdas beedinafchanas newajaga; tadehf luhsdu laipni
een. "Mahjas Weesa" lafitajus, las par to fo
uwaki sin, ko nosihme krusti us tahdahm weetahm,
or to Mahjas Maoski;" iſſeabrot

